

– oil and gas production, according to Government of Côte d'Ivoire statistics, totaled 7 million barrels of oil and 2.2 billion cubic feet of gas in 2015. Oil and petroleum-related exports generated an estimated \$2 billion in revenues in 2015;

– gold production was 23.5 metric tons in 2015, a 15 percent increase compared to 2014.

References:

1. IMF, Ministry of Economy, National Statistical Office, Economist Intelligence Unit [Electronic resource]. – Access mode : <https://www.imf.org/ieo/files/completedevaluations/Abbreviations%20and%20References%20-%20print.pdf>

КИТАЙСЬКА ЦИВІЛІЗАЦІЯ: СУЧАСНИЙ СТРАТЕГІЧНИЙ РОЗВИТОК В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

С.І. Ткаленко, канд. екон. наук, доцент

ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

Сьогодні світове господарство адаптується до геополітичних змін, які відбуваються внаслідок глобалізаційних викликів. Це означає, що соціально-економічний та політичний розвиток країн сучасного світу залежить від вміння отримати максимально переваг, привілеїв у процесі глобалізації.

Китай є однією з найбільших країн світу: перше місце за чисельністю населення, за ВВП й третє за розмірами території. Сьогодні Китай є важливим гравцем на світовому ринку: він успішно проводить політику, що спрямована на прискорення темпів економічного зростання (останні 15 років динаміка ВВП Китаю коливається в межах 6-12% в рік), значну увагу приділяє вдосконаленню технологій, науково-технічному прогресу, інноваціям, нарощує свої військові потужності.

З 1990-х років Китай формує соціально ринкову економіку, тобто нову економічну систему з доміантою подальшого розширення та розвитку ринку, нову систему макрорегулювання, контролю з боку держави, нову систему підприємництва. Особливістю економічної системи Китаю є поєднання директивного планування, управління з ринковими методами господарювання. Держава здійснює регулювання на макрорівні, ринок – на мікрорівні.

У таблиці 1 представлені дані річних темпів економічного зростання за останні два десятиліття. Як засвідчує статистика у Китаї відбувається уповільнення темпів економічного зростання після останньої світової економічної/фінансової кризи. Тим не менше, незважаючи на світову кризу, ВВП Китаю продовжує зростати, експорт збільшується щорічно, більше половини експорту припадає на підприємства з участю іноземного капіталу (їх частка становить понад 50 % у загальному експорті), за обсягом золотовалютних резервів Китай вийшов на перше місце у світі (основною валютою китайських резервів є долар – понад 70 %).

Таблиця 1

Річні темпи зростання ВВП Китаю, 2001-2017 рр.

Рік	2001-2005	2006-2010	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017*
Зростання ВВП, %	9,5	10,5	10,4	9,2	7,8	7,7	7,5	6,9	6,7	6,5

*показник згідно проекту плану соціально-економічного розвитку Китаю у 2017 році; цей показник є найменшим за останні 26 років [4].

Джерело: складено за: [1, 3].

Спочатку 2000-х років стратегічними цілями нової економічної політики визначені: підтримка приватного власника й лібералізація зовнішньоекономічних відносин. Важливим кроком стало надання дозволу приватним власникам, в тому числі олігархам вступати до комуністичної партії, чим скористалося чимало олігархів; це стає ознакою поступового розмивання соціалістичного ладу під номінальним адміністративним керівництвом комуністичної партії Китаю. Серед основних завдань сучасної економічної стратегії Китаю є приватизація збиткових державних підприємств і реструктуризація державного фінансово-банківського сектора на принципах різноманітності форм власності фінансових інститутів. Разом з тим зазначимо, що вже національний капітал не в стані освоїти усі державні активи, у зв'язку з чим виникає подальша необхідність більш активно залучати іноземних інвесторів.

Також залучається іноземний капітал до спеціальних економічних зон і територій пріоритетного розвитку, утворення яких є однією з важливих складових стратегічної політики китайського уряду. В основні п'ять регіонів експортної орієнтації (Гуандун, Фуцзянь, дельта річки Янцзи, зона Бохайської затоки, Шаньдун) надійшло 51 % національних інвестицій в основний капітал, 85 % іноземних інвестицій, тут створено 83 % підприємств з іноземним капіталом. Ці регіони дають 91 % експорту країни, 58 % її ВВП. Ще однією формою китайського інвестиційного наступу є здійснення портфельних інвестицій, як інструменту присутності китайського бізнесу в глобальному масштабі. Отже, ці події відображають зміну розстановки сил в економіці і на світовому ринку.

Наразі за 2017 рік прямі іноземні інвестиції з Китаю зросли на 44 % до 183 мільярдів дол., що зумовлено зростанням транскордонних покупок злиттів і поглинань китайськими компаніями. Китай стає одним з найпотужнішим як реципієнтом, так й інвестором. Китайські компанії орієнтовані інвестувати у широкий спектр галузей виробництва та послуг.

За остання десять Китай показав досить високі темпи економічного зростання. Основні показники Китаю наведені у таблиці 2. Економічні здобутки Китаю стали можливими, насамперед, завдяки економічним реформам, ефективній економічній політиці уряду, вдало обраним стратегіям розвитку країни.

Таблиця 2

Економічні показники Китаю за 2007 та 2017 рр.

Показник	2007	2017
ВВП, млрд. дол.	3 571,45	11937,56
ВВП за ПКС, млрд. дол.	9 011,95	23 122,03
Темп приросту ВВП в постійних цінах, %	14,2	6,8
ВВП за ПКС на душу населення, дол. США	6 821	16 624
Інфляція, %	4,8	1,8
Рівень безробіття, %	4	4
Державний борг, %	29,0	47,6
Рівень бідності, %	13,0	1,9

Джерело: складено за [2].

Отже, Китай залишається сьогодні однією з країн лідерів серед високо розвинутих країн, незважаючи на умови глобальної нестабільності. Це стало можливим завдяки розробленій власній теорії «соціалістичної ринкової економіки», яка передбачає перехід від командно-адміністративної, сильно централізованої економіки до ринкової; де не лише переосмислена традиційна теорія планової економіки, але й якісно розвинуті теоретичні положення традиційної ринкової економіки з урахування цивілізаційного розвитку країни, побудованої на засадах конфуціанства. Загальний підхід китайського керівництва до проведення реформи забезпечив поступовий перехід до ринку без «шокової терапії» при послідовному підвищенні рівня життя населення виправдав усі сподівання покладені на нього.

Перелік посилань:

1. Central Intelligence Agency // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.cia.gov/index.html>
2. IMF // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.imf.org/external/index.htm>
3. National Bureau of Statistics of China (NBS) // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.stats.gov.cn/english/>
4. Reuters // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.reuters.com/>